

Netbeheer Nederland
T.a.v. de heer A.B. Jurjus
Postbus 90608
2509 LP 'S-GRAVENHAGE

Den Haag, 6 mei 2014

Aantal bijlage(n): 1

Uw kenmerk: BR-13-863

Ons kenmerk: ACM/DE/2014/202655

Contactpersoon: Sabrina Papilaja | Sabrina.Papilaja@acm.nl | (070) 722 26 83

Onderwerp: 13.0358.53 Wijzigingsopdracht inzake aansluitpunt RNB's

Geachte heer Jurjus,

Bij brief van 17 juli 2013 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM), op grond van artikel 12f, derde lid, van de Gaswet de gezamenlijke netbeheerders opgedragen om binnen een termijn van vier weken een voorstel in te dienen tot wijziging van de Aansluit- en transportvoorwaarden Gas - RNB.¹ In reactie hierop heeft ACM op 23 december 2013 een (gewijzigd) voorstel tot wijziging van de voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet ontvangen dat Netbeheer Nederland heeft ingediend namens de gezamenlijke netbeheerders (hierna: het voorstel).² Het voorstel betreft voorwaarden voor aansluiting op de regionale gastransportnetten.

Na beoordeling komt ACM tot de conclusie dat het voorstel in strijd is met de belangen en regels, bedoeld in artikel 12f, eerste lid, onderdelen b, c, d, e en g, van de Gaswet. De bijlage bij deze brief bevat een uiteenzetting van de geconstateerde strijdigheden. Op grond van artikel 12f, derde lid, van de Gaswet draagt ACM de gezamenlijke netbeheerders op om binnen de termijn van vier weken na dagtekening van deze brief het voorstel te wijzigen zodanig dat de geconstateerde strijdigheden worden opgeheven.

Over het voorstel dient op grond van artikel 12d, eerste lid, van de Gaswet en artikel 12f, eerste lid, onderdeel a, van de Gaswet overleg te worden gevoerd tussen de gezamenlijke netbeheerders en representatieve organisaties van netgebruikers op de gasmarkt. Dit voorstel is immers nog niet eerder besproken met representatieve organisaties van netgebruikers op de gasmarkt en dergelijk overleg is, onder meer gelet op onderhavige wijzigingsopdracht, noodzakelijk om de voorwaarden vast te kunnen stellen met inachtneming van de resultaten van dit overleg.

Daarnaast wijst ACM erop dat, anders dan aangegeven in mijn brief d.d. 21 januari 2014, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing is. De bepalingen van deze procedure kunnen immers niet van toepassing worden verklaard ingeval van een beslissing op bezwaar. Het besluit tot vaststelling van deze voorwaarden is een (aanvullende) beslissing op bezwaar. ACM acht evenwel een zorgvuldige voorbereiding van het besluit tot vaststelling van de gewijzigde Aansluit- en Transportvoorwaarden

¹ Kenmerk ACM/DE/2013/202030.

² Kenmerk BR-13-863.

Gas – RNB van belang. Gelet op het voorgaande zal ACM een concept (aanvullende) beslissing op bezwaar opstellen waarop zienswijzen kenbaar kunnen worden gemaakt alvorens een definitieve (aanvullende) beslissing op bezwaar zal worden genomen.

Indien van toepassing verzoek ik de gezamenlijke netbeheerders bij de beantwoording van deze brief aan te geven welke gegevens naar hun oordeel niet openbaar mogen worden gemaakt omdat ze worden beschouwd als vertrouwelijke bedrijfs- of fabricagegegevens of omdat zij van mening zijn dat de belangen van betrokken partijen of derden in geval van openbaarmaking zodanig worden geschaad dat het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen de belangen van betrokken partijen of derden. Om de herkenbaarheid van deze gegevens te vergroten, verzoek ik de gezamenlijke netbeheerders deze ofwel vet gedrukt ofwel in een aparte bijlage bij hun antwoord te verstrekken. Ik ga ervan uit dat de informatie waarvoor de gezamenlijke netbeheerders niet uitdrukkelijk aangeven dat zij naar hun mening als vertrouwelijk moet worden behandeld door mij zonder meer voor derden toegankelijk kan worden gemaakt.

Bij een schriftelijke reactie verzoek ik u te refereren aan het zaaknummer 13.0358.53. Ik vertrouw erop u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd.

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon zoals vermeld bovenaan deze brief.

Hoogachtend,

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.

drs. F.E. Koel
Teammanager Directie Energie

Bijlage behorende bij brief met kenmerk ACM/DE/2014/202655 in zaak 13.0358.53

Op grond van artikel 12f, derde lid, van de Gaswet geeft ACM de gezamenlijke netbeheerders de opdracht om het voorstel tot wijziging van de voorwaarden d.d. 23 december 2013 met kenmerk BR-13-863 (hierna: het voorstel) zodanig te wijzigen dat strijd met de belangen bedoeld in artikel 12f, eerste lid, onderdeel b, c, d en e, van de Gaswet en de regels bedoeld in artikel 12f, eerste lid, onderdeel g, van de Gaswet wordt opgeheven. Het betreft de volgende artikelen in het voorstel.

Aansluit- en transportvoorwaarden Gas - RNB

Artikel 2.1.1.1

In de eerste zin van dit artikel is opgenomen dat het aansluiten van de gasinstallatie van de aangeslotene op het gastransportnet van de netbeheerder plaats vindt op grond van een tussen de regionale netbeheerder en de aangeslotene te sluiten overeenkomst.

Uit artikel 10, zesde lid, onderdeel b, van de Gaswet volgt de verplichting een aansluitpunt te realiseren voor een aansluiting groter dan 40 m³(n) per uur. Het resterende deel van de aansluiting mag de potentiële aangeslotene zelf (laten) aanleggen. Op grond van artikel 10b, eerste lid, onder d, van de Gaswet kan de regionale netbeheerder ook het resterende deel van de aansluiting verzorgen.

Voorts geldt op grond van artikel 12b, eerste lid, onderdeel a, van de Gaswet juncto artikel 6, eerste lid, onderdeel b, van de Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden gas dat de voorwaarden onder meer bevatten de taken, rechten en plichten van de netbeheerders en afnemers met betrekking tot de aanleg, het beheer en onderhoud van de aansluiting.

Ingeval de betreffende overeenkomst taken, rechten en plichten van de regionale netbeheerder en afnemer bevat met betrekking tot de aanleg, het beheer en onderhoud van de aansluiting bedoeld in artikel 10, zesde lid, onderdeel a, van de Gaswet dan wel aansluitpunt bedoeld in artikel 10, zesde lid, onderdeel b, van de Gaswet is dit in strijd met artikel 12f, eerste lid, onderdeel g, van de Gaswet en geeft ACM u opdracht uw voorstel zodanig te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven door dergelijke bepalingen op te nemen in de voorwaarden bedoeld in artikel 12b van de Gaswet.

Daarnaast is in de laatste zin van dit artikel opgenomen dat een regionale netbeheerder het aangaan of het wijzigen van een overeenkomst alleen schriftelijk en gemotiveerd kan weigeren op de gronden genoemd in artikel 15 van de Gaswet. In de beslissing op bezwaar inzake het geschil tussen Nuon Power Generation B.V. en Gasunie Transport Services B.V. van 15 november 2011 overweegt de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (thans ACM):

“35. Omtrent het betoog van GTS dat zij bij het oordeel van de Raad in het bestreden besluit, dat GTS niet een afzonderlijke bijdrage van Nuon Power mag verlangen, niet kan voldoen aan het vereiste van het onder economische voorwaarden in werking hebben van het gastransportnet, overweegt de Raad het volgende. De Raad leest artikel 10, eerste lid, van de Gaswet niet zo dat in beginsel een wettelijke taak die niet onder economische voorwaarden wordt uitgevoerd buiten het gereguleerde domein valt.”

Een netbeheerder kan op grond van artikel 15, eerste lid, juncto artikel 10, eerste lid, van de Gaswet een verzoek om transport van gas weigeren, indien dit hem zou verhinderen om zijn gastransportnet op economische voorwaarden in werking te hebben, te onderhouden en te ontwikkelen op een wijze die de veiligheid, doelmatigheid en betrouwbaarheid van dat gastransportnet en van het transport van gas waarborgt en het milieu ontziet. Deze bepaling heeft enkel betekenis voor het al dan niet bestaan van een verplichting om gas van of naar een aansluiting te transporteren. Artikel 15 van de

Gaswet heeft echter geen betrekking op de mogelijkheid om de realisatie van een gasaansluiting dan wel een gasaansluitpunt te weigeren. ACM wijst erop dat op grond van artikel 12b, eerste lid, onderdeel f, van de Gaswet bepaalde gebieden kunnen worden uitgezonderd van de verplichting voor de netbeheerder om een gasaansluiting of gasaansluitpunt te realiseren, indien zich in dat gebied een warmtenet als bedoeld in artikel 1, onderdeel c, van de Warmtewet bevindt of gaat bevinden of indien het een gebied betreft waar een netbeheerder niet op economische voorwaarden een gastransportnet in werking kan hebben, onderhouden of ontwikkelen.

ACM acht het weigeren van het aangaan of wijzigen van een overeenkomst voor het voorzien van een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft van ten hoogste 40 m³(n) per uur dan wel een aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting met een doorlaatwaarde groter dan 40 m³(n) per uur op grond van artikel 15 van de Gaswet in strijd met artikel 12f, eerste lid, onderdeel e, van de Gaswet. ACM geeft u de opdracht de voorwaarden zodanig te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven.

Artikel 2.1.1.2a

In artikel 2.1.1.2a van uw voorstel is opgenomen dat indien de aangeslotene en de regionale netbeheerder zulks overeenkomen de aansluiting of het aansluitpunt gerealiseerd mag worden op een verderop in het net gelegen punt dan het dichtstbijzijnde punt in het net met een voor die aansluiting of dat aansluitpunt geschikte druk en voldoende capaciteit.

In artikel 10, zesde lid, onderdeel b, van de Gaswet is opgenomen dat een aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft groter dan 40 m³(n) per uur dient te worden gerealiseerd op het dichtstbijzijnde punt van het gastransportnet met een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit.

In de eerste plaats ziet artikel 10, zesde lid, onderdeel b, van de Gaswet uitsluitend op de realisatie van een aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft groter dan 40 m³(n) per uur. Uw voorstel voor dit artikel ziet echter ook op de realisatie van een aansluiting op een verderop gelegen punt. ACM acht in strijd met artikel 12f, eerste lid, onderdelen d en e, van de Gaswet dat uw voorstel voor dit artikel eveneens betrekking heeft op een aansluiting. ACM geeft u de opdracht uw voorstel zodanig te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven. Overigens zag de eerdere wijzigingsopdracht van ACM op dit betreffende onderdeel van uw voorstel ook uitsluitend op het aansluitpunt.

In de tweede plaats volgt uit artikel 10, zesde lid, onderdeel b, van de Gaswet voor een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft groter dan 40 m³(n) per uur het recht op een aansluitpunt op het *dichtstbijzijnde punt* van het gastransportnet met een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit. ACM heeft u eerder opdracht gegeven in uw voorstel op te nemen dat in overleg met de aangeslotene kan worden afgeweken van de verplichting om een aansluitpunt te realiseren op het dichtstbijzijnde punt in het net waar voldoende capaciteit beschikbaar is indien realisatie op het dichtstbijzijnde punt niet mogelijk is of indien realisatiekosten van de leiding tussen het aansluitpunt en de gasinstallatie van de aangeslotene op een ander punt gunstiger uitvallen.

Artikel 10, zesde lid, onderdeel b, van de Gaswet staat, anders dan u in uw brief aangeeft, niet in de weg aan de realisatie van een aansluitpunt op een dichterbij gelegen punt van het gastransportnet dan het dichtstbijzijnde punt van het gastransportnet met een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit. Een netbeheerder is niet verplicht om een aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting groter dan 40 m³(n) op een dichterbij of verder weg gelegen punt van het gastransportnet te realiseren dan het dichtstbijzijnde punt van het gastransportnet met een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit, evenals de aangeslotene niet verplicht is om daarmee in te

stemmen. Een netbeheerder is hiertoe evenwel bevoegd. Indien de aangeslotene daar goedkeuring aan geeft, is een netbeheerder bevoegd om een aansluitpunt te realiseren op een ander punt dan het dichtstbijzijnde punt van het gastransportnet met een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit. De door de afnemer gewenste soort aansluiting vormt het uitgangspunt voor de zoektocht van een netbeheerder naar een plek in het net waar een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit bestaat. Indien de uiteindelijke plek van het aansluitpunt afwijkt van het dichtstbijzijnde punt met een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit is de goedkeuring van beide partijen nodig om het aansluitpunt op die plek te realiseren. De netbeheerder ziet daarmee af van zijn verplichting en de aangeslotene van zijn recht.

ACM hecht grote waarde aan duidelijke voorwaarden omdat deze de nodige bescherming voor de aangeslotenen bieden tegen het monopolie van de netbeheerder. In dat kader acht ACM de tekst van het voorgestelde artikel 2.1.1.2a in strijd met artikel 12f, eerste lid, onderdeel d, van de Gaswet. ACM geeft u opdracht uw voorstel zodanig te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven, zodanig dat duidelijk wordt dat de goedkeuring van beide partijen noodzakelijk is om een aansluitpunt te realiseren op een ander punt dan het dichtstbijzijnde punt met een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit. Indien een regionale netbeheerder een aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting met een doorlaatwaarde groter dan 40 m³(n) op een ander gelegen punt van het gastransportnet realiseert dan het dichtstbijzijnde punt van het gastransportnet met een voor aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit, dienen de voorwaarden ter uitvoering hiervan niet te worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de regionale netbeheerder en de potentiële aangeslotene, maar eveneens in de voorwaarden bedoeld in artikel 12b van de Gaswet. De tariefstructuren bedoeld in artikel 12a van de Gaswet en de voorwaarden bedoeld in artikel 12b van de Gaswet vormen een gesloten stelsel voor zover het de uitvoering van wettelijke taken van een netbeheerder betreft. Dit betekent dat het een regionale netbeheerder niet is toegestaan om vergoedingen in rekening te brengen of voorwaarden te stellen buiten de door ACM vastgestelde tarieven en voorwaarden.³ Het is een netbeheerder dan ook niet toegestaan om voorwaarden die specifiek betrekking hebben op de uitvoering van de wettelijke taak om te voorzien in een aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft groter dan 40 m³(n) per uur op te nemen in een aanvullende overeenkomst met een potentieel aangeslotene.⁴

ACM acht, gelet op het bovenstaande, aanvullende vergoedingen en voorwaarden voor de aanleg van een aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft groter dan 40 m³ (n) per uur in strijd met de belangen bedoeld in artikel 12f, eerste lid, onderdelen b, c en d, van de Gaswet voor zover de regionale netbeheerder en de aangeslotene overeenkomen om het aansluitpunt op een ander punt dan het dichtstbijzijnde punt van het net te realiseren en daaruit vergoedingen of voorwaarden voortvloeien met betrekking tot de realisatie van een aansluitpunt. Voor zover van toepassing, geeft ACM u opdracht het voorstel zodanig te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven, bijvoorbeeld door daarin de inhoud van een dergelijke overeenkomst tussen de regionale netbeheerder en aangeslotene nader te duiden en duidelijk te maken dat deze geen vergoedingen of voorwaarden inhoudt die specifiek betrekking hebben op de uitvoering van de wettelijke taak om te voorzien in een aansluitpunt.

Artikel 2.1.1.3

In uw voorstel voor artikel 2.1.1.3 is onder meer opgenomen dat indien de realisatie van de aansluiting of het aansluitpunt binnen de termijn van 18 weken niet mogelijk is, de regionale netbeheerder binnen een week na constatering van deze onmogelijkheid de aangeslotene

³ Zie uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven van 23 juli 2009, ECLI:NL:CBB:2009:BJ7014, rechtsoverweging 6.1.

⁴ Het gaat hierbij niet om de gebruikelijke algemene voorwaarden die betrekking hebben op de civielrechtelijke verhouding tussen een regionale netbeheerder en een aangeslotene.

daaromtrent informeert onder opgaaf van redenen en zo mogelijk met vermelding van de termijn waarop de aansluiting of het aansluitpunt wel gerealiseerd kan worden.

In de Regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden gas is in artikel 6 bepaald dat de voorwaarden bedoeld in artikel 12b, eerste lid, onderdeel a, van de Gaswet met betrekking tot de aansluiting de termijn dienen te bevatten waarbinnen een aansluiting wordt gerealiseerd. Een aansluitpunt kan gelet op artikel 1, eerste lid, onderdeel aa, van de Gaswet worden beschouwd als onderdeel van een aansluiting. Dit betekent dat de voorwaarden een termijn dienen te bevatten waarbinnen een aansluitpunt wordt gerealiseerd. Daarbij wijst ACM erop dat het bezwaar van de gezamenlijke netbeheerders tegen het vastleggen van een algemene termijn voor de realisatie van een aansluiting in de voorwaarden door het College van Beroep voor het bedrijfsleven is verworpen.⁵ Dit kan in het voorstel met betrekking tot de termijn voor het realiseren van een aansluitpunt worden ondervangen door te differentiëren naar verschillende configuraties van aansluitpunten.

In deze voorgestelde bepaling ontbreekt niet alleen een afgebakende termijn waarbinnen zal worden aangegeven dat realisatie van de aansluiting met een doorlaatwaarde van ten hoogste 40 m³(n) per uur dan wel aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting met een doorlaatwaarde groter dan 40 m³(n) per uur niet mogelijk is binnen 18 weken, maar ontbreekt ook een afgebakende termijn waarbinnen de regionale netbeheerder de aansluiting met een doorlaatwaarde van ten hoogste 40 m³(n) per uur dan wel het aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting met een doorlaatwaarde groter dan 40 m³(n) per uur alsnog gerealiseerd zal worden. ACM acht dit in strijd met artikel 12f, eerste lid, onderdeel g, van de Gaswet. ACM geeft u opdracht de voorwaarden zodanig te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven.

Artikel 2.1.1.4

Op grond van artikel 2.1.1.4 van uw voorstel bepaalt de aangeslotene na overleg met de regionale netbeheerder de plaats van het overdrachtspunt, met inachtneming van het bepaalde in 2.1.2.3 omtrent de plaats van de meetinrichting.

In bijlage A van de TarievenCode Gas volgt de reikwijdte van de aansluiting en aansluitpunt alsook de locatie van het overdrachtspunt voor de meest voorkomende situaties, waarbij staat vermeld dat in de praktijk een en ander kan afwijken. Evenwel is de (administratieve) locatie van het overdrachtspunt een gegeven. Dat wil zeggen ingeval de netbeheerder een aansluiting aanlegt ligt het overdrachtspunt tussen de regelaar en de toestellen. Ingeval de netbeheerder uitsluitend een aansluitpunt aanlegt ligt het overdrachtspunt na de eerste afsluiter. In dat kader acht ACM het in overleg tussen aangeslotene en regionale netbeheerder bepalen van de plaats van het overdrachtspunt in strijd met artikel 12f, eerste lid, onderdelen d en e, van de Gaswet. ACM geeft u opdracht de voorwaarden zodanig te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven.

Artikel 2.1.1.9

Uw voorstel bevat onder meer de toevoeging van het woord “appendages” aan artikel 2.1.1.9. Dit begrip komt ook voor in andere artikelen van de voorwaarden, al dan niet gecombineerd met het begrip “hulpmiddelen”.⁶ Het is voor ACM niet duidelijk wat onder het begrip “appendages” moet worden verstaan, en op welke manier dit zich onderscheidt van het begrip “hulpmiddelen”. Dit leidt tot onduidelijkheid over de interpretatie en toepassing van de voorwaarden. ACM acht dit in strijd met artikel 12f, eerste lid, onderdelen d en e, van de Gaswet. ACM geeft u opdracht de voorwaarden zodanig te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven.

⁵ Zie uitspraak van het College van Beroep voor het Bedrijfsleven van 2 december 2011, ECLI:NL:CBB:2011:BU7267.

⁶ Zie in dit kader onder meer artikel 2.1.3.1 en 2.1.3.2 van de Aansluit- en transportvoorwaarden Gas – RNB.

Begrippenlijst Gas: definitie “rest van de aansluiting”

De Begrippenlijst Gas is bedoeld om eenheid te bewerkstelligen in de uitleg van de overeenkomende begrippen in de verschillende delen van de voorwaarden. In uw voorstel heeft u een definitie opgenomen voor de “rest van de aansluiting”. Een dergelijke definitie raakt ook andere delen van de voorwaarden bedoeld in artikel 12b van de Gaswet. Dit kan ertoe leiden dat begrippen niet eenduidig worden toegepast. Bovendien zijn de begrippen “aansluiting” en “aansluitpunt” reeds gedefinieerd in de Begrippenlijst Gas en lijkt hierdoor voldoende duidelijk welke onderdelen deze begrippen omvatten. Dit betekent dat hieruit logischerwijs volgt waar het resterende deel van de aansluiting op ziet. ACM acht een definitie voor “rest van de aansluiting” in strijd met artikel 12f, eerste lid, onderdelen d en e, van de Gaswet. ACM geeft u opdracht om uw voorstel zodanig te wijzigen dat deze strijd wordt opgeheven.